

Dersin Amacı

Dilin tanımını, dil ve diğer disiplinler arasındaki ilişkileri, dil bilgisi ve dil bilimin alt alanlarını, dil ailelerini, Türkçenin Dünya dilleri arasındaki yerini, ses, ünlü, ünsüz, ses değişmesi, düşmesi ve türemesini, hece, vurgu, aksan terimlerini öğrencilere kavratmak.

Dersin İçeriği

Türkçenin tarihsel gelişimi ve yayılma alanı; Ural-Altay dilleri ailesi. Türkiye Türkçesinin sesbilgisi özellikleri; sesler (ünlü ve ünsüzler), ünlü ve ünsüzlerin özellikleri; ses uyumları (ünlü uyumu, ünsüz uyumu); ses (ünlü ve ünsüz) değişimleri (darlaşması, yuvarlaklaşma, benzeşme, ayrışma, türeme, düşme, sedalılaşıma, sedasızlaşma; kaynaşma, ünlü çatışması, ikizleşme), yardımcı sesler; hece.

Dersin Kitabı / Malzemesi / Önerilen Kaynaklar

1. Prof. Dr. Tahsin Banguoğlu; Türkçenin Grameri, TDK yayınları, Ankara 2. Tahir Nejat Gencan; Dilbilgisi, TDK yayınları, Ankara 3. Prof. Dr. Muharrem Ergin; Türk Dil Bilgisi, Bayrak yayınları, İstanbul 4. Prof. Dr. Zeynep Korkmaz; Türkiye Türkçesi Grameri, TDK yayınları, Ankara 5. Prof. Dr. Tuncer Gülensoy; Türkçe El Kitabı, Akçağ Yayınları, Ankara 6. Haydar Ediskun; Yeni Türk Dilbilgisi, Remzi Kitabevi, İstanbul 7. Prof. Dr. Günay Karaağaç; Türkçenin Dilbilgisi, Akçağ Yayınları, Ankara

Planlanan Öğrenme Etkinlikleri ve Öğretme Yöntemleri

Anlatım, Soru-Cevap, Tartışma, Örnek Olay

Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar

Haftalık İçerikler" bölümünde yer alan kaynakların (ders kitabı, makale vb.) okunması salık verilmektedir.

Dersi Veren Öğretim Elemanı Yardımcıları

Dersi veren öğretim elemanı yardımcısı bulunmamaktadır.

Dersin Verilişi

Yüz yüze

Dersi Veren Öğretim Elemanları

Dr. Öğr. Üyesi Dilek Kocayanak

Program Çıktısı

1. Dillerin türeyişini, dünya dillerinin ve Türkçenin yapı özelliklerini bilir.
2. Dünya dillerinin sınıflandırılmasını bilir.
3. Türkçenin ses olaylarını bilir ve Türkçedeki ses değişmelerini yazıda gösterebilir.
4. Türkçenin dil yapısını ve genel özelliklerini öğrenerek bunları dili kullanırken davranış haline dönüştürebilir.
5. Ses, ünlü, ünsüz, ses değişmesi, ses düşmesi ve türemesini örnekleri ile bilirler. Hece, vurgu, aksan terimlerini bilirler.

Haftalık İçerikler

Sıra	Hazırlık Bilgileri	Öğretim		Uygul
		Laboratuvar	Metodları	
1	https://www.turkedebiyati.org/turkcenin-tarihi-gelisimi/ Prof.Dr. Tuncer Gülensoy; Türkçe El Kitabı, Akçağ yayınları, Ankara			Dilin tanımı. Türkçenin Dünya dilleri arasındaki yeri. Türkçenin tarihsel gelişimi ve yayılma alanı
2	https://www.turkedebiyati.org/turkcenin-tarihi-gelisimi/ Prof.Dr. Tuncer Gülensoy; Türkçe El Kitabı, Akçağ yayınları, Ankara			Dilin tanımı. Türkçenin Dünya dilleri arasındaki yeri. Türkçenin tarihsel gelişimi ve yayılma alanı
3	https://www.turkedebiyati.org/turkcenin-tarihi-gelisimi/ Prof. Dr. Zeynep Korkmaz; Türkiye Türkçesi Grameri, TDK yayınları,	Tartışma, sunum, soru- cevap		Türkçenin lehçe ve şiveleri ile bunların konuşuldukları alanlar.

Sıra	Hazırlık Bilgileri	Öğretim			Uygul
		Laboratuvar	Metodları	Teorik	
4	https://www.sonersadikoglu.com/turklerin_tarih_boyunca_kullandigi_alfabeler.html https://tdk.gov.tr/wp-content/uploads/2017/02/34_Aziz%20MERHAN.pdf https://www.academia.edu/18067282/T%C3%BCrkler_ve_Kulland%C4%B1klar%C4%B1_Alfabeler		tartışma, sunum, soru cevap	Türklerin tarihte ve günümüzde kullandıkları alfabeler.	
5	https://turkoloji.cu.edu.tr/DILBILIM/murat_ozbay_bilim_kultur_aktaricisi_olarak_yazi.pdf https://www.researchgate.net/publication/337963720_Yazi_Dili_ve_Ozellikleri#fullTextFileContent		tartışma, sunum, soru cevap	Yazının önemi ve yazı dili.	
6	1. Prof.Dr.Tahsin Banguoğlu; Türkçenin Grameri, TDK yayınları, Ankara 2. Tahir Nejat Gencan; Dilbilgisi, TDK yayınları, Ankara 3. Prof.Dr. Muharrem Ergin; Türk Dil Bilgisi, Bayrak yayınları, İstanbul 4. Prof. Dr. Zeynep Korkmaz; Türkiye Türkçesi Grameri, TDK Yayınları, Ankara 5. Prof.Dr. Tuncer Gülensoy; Türkçe El Kitabı, Akçağ Yayınları, Ankara 6.Haydar Ediskun; Yeni Türk Dilbilgisi, Remzi Kitabevi, İstanbul 7. Prof. Dr. Günay Karaağaç; Türkçenin Dilbilgisi, Akçağ Yayınları, Ankara		tartışma, sunum, soru cevap	Türkçenin ses bilgisi. Ses türleri (ünlüler, ünsüzler ve bunların özellikleri)	
7	1. Prof.Dr.Tahsin Banguoğlu; Türkçenin Grameri, TDK yayınları, Ankara 2. Tahir Nejat Gencan; Dilbilgisi, TDK yayınları, Ankara 3. Prof.Dr. Muharrem Ergin; Türk Dil Bilgisi, Bayrak yayınları, İstanbul 4. Prof. Dr. Zeynep Korkmaz; Türkiye Türkçesi Grameri, TDK Yayınları, Ankara 5. Prof.Dr. Tuncer Gülensoy; Türkçe El Kitabı, Akçağ Yayınları, Ankara 6.Haydar Ediskun; Yeni Türk Dilbilgisi, Remzi Kitabevi, İstanbul 7. Prof. Dr. Günay Karaağaç; Türkçenin Dilbilgisi, Akçağ Yayınları, Ankara		tartışma, sunum, soru cevap	Ses (ünlü ve ünsüz) uyumları.	
8				Ara Sınav	
9	1. Prof.Dr.Tahsin Banguoğlu; Türkçenin Grameri, TDK yayınları, Ankara 2. Tahir Nejat Gencan; Dilbilgisi, TDK yayınları, Ankara 3. Prof.Dr. Muharrem Ergin; Türk Dil Bilgisi, Bayrak yayınları, İstanbul 4. Prof. Dr. Zeynep Korkmaz; Türkiye Türkçesi Grameri, TDK Yayınları, Ankara 5. Prof.Dr. Tuncer Gülensoy; Türkçe El Kitabı, Akçağ Yayınları, Ankara 6.Haydar Ediskun; Yeni Türk Dilbilgisi, Remzi Kitabevi, İstanbul 7. Prof. Dr. Günay Karaağaç; Türkçenin Dilbilgisi, Akçağ Yayınları, Ankara		tartışma, sunum, soru cevap	Yardımcı sesler(yardımcı ünsüzler, yardımcı ünlüler).	
10	1. Prof.Dr.Tahsin Banguoğlu; Türkçenin Grameri, TDK yayınları, Ankara 2. Tahir Nejat Gencan; Dilbilgisi, TDK yayınları, Ankara 3. Prof.Dr. Muharrem Ergin; Türk Dil Bilgisi, Bayrak yayınları, İstanbul 4. Prof. Dr. Zeynep Korkmaz; Türkiye Türkçesi Grameri, TDK Yayınları, Ankara 5. Prof.Dr. Tuncer Gülensoy; Türkçe El Kitabı, Akçağ Yayınları, Ankara 6.Haydar Ediskun; Yeni Türk Dilbilgisi, Remzi Kitabevi, İstanbul 7. Prof. Dr. Günay Karaağaç; Türkçenin Dilbilgisi, Akçağ Yayınları, Ankara		tartışma, sunum, soru cevap	Ses değişimleri (darlaşma, yuvarlaklaşma, benzeşme, ayrışma, türeme, düşme, ötümlüleşme, ötümsüzleşme, kaynaşma, ikizleşme).	
11	1. Prof.Dr.Tahsin Banguoğlu; Türkçenin Grameri, TDK yayınları, Ankara 2. Tahir Nejat Gencan; Dilbilgisi, TDK yayınları, Ankara 3. Prof.Dr. Muharrem Ergin; Türk Dil Bilgisi, Bayrak yayınları, İstanbul 4. Prof. Dr. Zeynep Korkmaz; Türkiye Türkçesi Grameri, TDK Yayınları, Ankara 5. Prof.Dr. Tuncer Gülensoy; Türkçe El Kitabı, Akçağ Yayınları, Ankara 6.Haydar Ediskun; Yeni Türk Dilbilgisi, Remzi Kitabevi, İstanbul 7. Prof. Dr. Günay Karaağaç; Türkçenin Dilbilgisi, Akçağ Yayınları, Ankara		tartışma, sunum, soru cevap	Ses değişimleri (darlaşma, yuvarlaklaşma, benzeşme, ayrışma, türeme, düşme, ötümlüleşme, ötümsüzleşme, kaynaşma, ikizleşme).	

Sıra	Hazırlık Bilgileri	Öğretim		
		Laboratuvar	Metodları	Teorik Uygul
12	1. Prof.Dr.Tahsin Banguoğlu; Türkçenin Grameri, TDK yayınları, Ankara 2. Tahir Nejat Gencan; Dilbilgisi, TDK yayınları, Ankara 3. Prof.Dr. Muharrem Ergin; Türk Dil Bilgisi, Bayrak yayınları, İstanbul 4. Prof. Dr. Zeynep Korkmaz; Türkiye Türkçesi Grameri, TDK Yayınları, Ankara 5. Prof.Dr. Tuncer Gülensoy; Türkçe El Kitabı, Akçağ Yayınları, Ankara 6.Haydar Ediskun; Yeni Türk Dilbilgisi, Remzi Kitabevi, İstanbul 7. Prof. Dr. Günay Karaağaç; Türkçenin Dilbilgisi, Akçağ Yayınları, Ankara	tartışma, sunum, soru cevap	Ses değişimleri (darlaşma, yuvarlaklaşma, benzeşme, ayrışma, türeme, düşme, ötümlüleşme, ötümsüzleşme, kaynaşma, ikizleşme).	
13	1. Prof.Dr.Tahsin Banguoğlu; Türkçenin Grameri, TDK yayınları, Ankara 2. Tahir Nejat Gencan; Dilbilgisi, TDK yayınları, Ankara 3. Prof.Dr. Muharrem Ergin; Türk Dil Bilgisi, Bayrak yayınları, İstanbul 4. Prof. Dr. Zeynep Korkmaz; Türkiye Türkçesi Grameri, TDK Yayınları, Ankara 5. Prof.Dr. Tuncer Gülensoy; Türkçe El Kitabı, Akçağ Yayınları, Ankara 6.Haydar Ediskun; Yeni Türk Dilbilgisi, Remzi Kitabevi, İstanbul 7. Prof. Dr. Günay Karaağaç; Türkçenin Dilbilgisi, Akçağ Yayınları, Ankara	tartışma, sunum, soru cevap	Hece, hece tipleri ve hecenin yazım bilgisi.	
14	1. Prof.Dr.Tahsin Banguoğlu; Türkçenin Grameri, TDK yayınları, Ankara 2. Tahir Nejat Gencan; Dilbilgisi, TDK yayınları, Ankara 3. Prof.Dr. Muharrem Ergin; Türk Dil Bilgisi, Bayrak yayınları, İstanbul 4. Prof. Dr. Zeynep Korkmaz; Türkiye Türkçesi Grameri, TDK Yayınları, Ankara 5. Prof.Dr. Tuncer Gülensoy; Türkçe El Kitabı, Akçağ Yayınları, Ankara 6.Haydar Ediskun; Yeni Türk Dilbilgisi, Remzi Kitabevi, İstanbul 7. Prof. Dr. Günay Karaağaç; Türkçenin Dilbilgisi, Akçağ Yayınları, Ankara	tartışma, sunum, soru cevap	Ses değişmelerinin hecede gösterilmesi. Satır sonlarında sözcüklerin hecelere bölünerek yazımı.	
15	1. Prof.Dr.Tahsin Banguoğlu; Türkçenin Grameri, TDK yayınları, Ankara 2. Tahir Nejat Gencan; Dilbilgisi, TDK yayınları, Ankara 3. Prof.Dr. Muharrem Ergin; Türk Dil Bilgisi, Bayrak yayınları, İstanbul 4. Prof. Dr. Zeynep Korkmaz; Türkiye Türkçesi Grameri, TDK Yayınları, Ankara 5. Prof.Dr. Tuncer Gülensoy; Türkçe El Kitabı, Akçağ Yayınları, Ankara 6.Haydar Ediskun; Yeni Türk Dilbilgisi, Remzi Kitabevi, İstanbul 7. Prof. Dr. Günay Karaağaç; Türkçenin Dilbilgisi, Akçağ Yayınları, Ankara	tartışma, sunum, soru cevap	Genel tekrar	
16				Final Sınavı

İş Yükleri

Aktiviteler	Sayısı	Süresi (saat)
Vize	1	1,00
Final	1	1,00
Ders Öncesi Bireysel Çalışma	14	1,00
Ders Sonrası Bireysel Çalışma	14	1,00
Ara Sınav Hazırlık	6	1,00
Final Sınavı Hazırlık	6	1,00
Teorik Ders Anlatım	14	2,00

Değerlendirme

Aktiviteler	Ağırlığı (%)
Ara Sınav	40,00
Final	60,00

	P.Ç. 1	P.Ç. 2	P.Ç. 3	P.Ç. 4	P.Ç. 5	P.Ç. 6	P.Ç. 7	P.Ç. 8	P.Ç. 9	P.Ç. 10	P.Ç. 11	P.Ç. 12	P.Ç. 13	P.Ç. 14	P.Ç. 15	P.Ç. 16	P.Ç. 17	P.Ç. 18	P.Ç. 19	P.Ç. 20	P.Ç. 21	P.Ç. 22	P.Ç. 23	P.Ç. 24
Ö.Ç. 1	1	4	5	1	1	0	1	2	1	1	1	0	1	0										
Ö.Ç. 2	1	4	5	1	1	0	1	3	1	1	1	0	1	0										
Ö.Ç. 3	1	4	5	1	1	0	1	2	1	1	1	0	1	0										
Ö.Ç. 4	1	4	5	1	1	0	1	2	1	1	1	0	1	0										
Ö.Ç. 5	1	4	5	1	1	0	1	2	1	4	1	0	1	0										

Tablo :

- P.Ç. 1 :** Alanındaki güncel bilgileri içeren ders kitapları, uygulama araç-gereçleri ve diğer kaynaklarla desteklenen ileri düzeydeki kuramsal ve uygulamalı bilgilere sahip olur.
- P.Ç. 2 :** Alanında edindiği ileri düzeydeki kuramsal ve uygulamalı bilgileri kullanır.
- P.Ç. 3 :** Alanında edindiği ileri düzeydeki bilgi ve becerileri kullanarak verileri yorumlar ve değerlendirir, sorunları tanımlar, analiz eder, araştırmalara ve kanıtlara dayalı çözüm önerileri geliştirir.
- P.Ç. 4 :** Alanı ile ilgili ileri düzeydeki bir çalışmayı bağımsız olarak yürütür.
- P.Ç. 5 :** Alanı ile ilgili uygulamalarda karşılaşılan ve öngörülemez karmaşık sorunları çözmek için bireysel ve ekip üyesi olarak sorumluluk alır.
- P.Ç. 6 :** Sorumluluğu altında çalışanların bir proje çerçevesinde gelişimlerine yönelik etkinlikleri planlar ve yönetir.
- P.Ç. 7 :** Alanında edindiği ileri düzeydeki bilgi ve becerileri eleştirel bir yaklaşımla değerlendirir.
- P.Ç. 8 :** Öğrenme gereksinimlerini belirler ve öğrenmesini yönlendirir.
- P.Ç. 9 :** Yaşamboyu öğrenmeye ilişkin olumlu tutum geliştirir.
- P.Ç. 10 :** Alanı ile ilgili konularda ilgili kişi ve kurumları bilgilendirir; düşüncelerini ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini yazılı ve sözlü olarak aktarır.
- P.Ç. 11 :** Alanı ile ilgili konularda düşüncelerini ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini nicel ve nitel verilerle destekleyerek uzman olan ve olmayan kişilerle paylaşır.
- P.Ç. 12 :** Toplumsal sorumluluk bilinci ile yaşadığı sosyal çevre için proje ve etkinlikler düzenler ve bunları uygular.
- P.Ç. 13 :** Bir yabancı dili en az Avrupa Dil Portfolyosu B1 Genel Düzeyinde kullanarak alanındaki bilgileri izler ve meslektaşları ile iletişim kurar.
- P.Ç. 14 :** Alanının gerektirdiği en az Avrupa Bilgisayar Kullanma Lisansı İleri Düzeyinde bilgisayar yazılımı ile birlikte bilişim ve iletişim teknolojilerini kullanır.
- P.Ç. 15 :** Alanı ile ilgili verilerin toplanması, yorumlanması, uygulanması ve sonuçlarının duyurulması aşamalarında toplumsal, bilimsel, kültürel ve etik değerlere uygun hareket eder.
- P.Ç. 16 :** Sosyal hakların evrenselliği, sosyal adalet, kalite kültürü ve kültürel değerlerin korunması ile çevre koruma, iş sağlığı ve güvenliği konularında yeterli bilince sahip olur.
- P.Ç. 17 :** Türk eğitim sisteminin amaç, ilke, vizyon, misyon, yapı ve işleyişini bilir ve buna dönük uygulamalar gerçekleştirir.
- P.Ç. 18 :** Mesleki görev ve sorumluluklarına, bilimsel ve etik ilkelere uygun davranır.
- P.Ç. 19 :** Öğrencilerin gelişim özelliklerini, bireysel farklılıklarını, konu alanının özelliklerini ve kazanımlarını dikkate alarak en uygun öğretim strateji, yöntem ve tekniklerini uygular.
- P.Ç. 20 :** Atatürk ilke ve devrimleri doğrultusunda ulusal bilinçle hareket eder. İnsani, toplumsal ve ulusal değerleri benimser.
- P.Ç. 21 :** Bireylerin ihtiyaçlarını göz önünde bulunduran uyum programı hazırlar ve uygular.
- P.Ç. 22 :** Okul, aile ve öğretmen arasındaki iş birliğinin eğitim öğretim sürecindeki önemi hakkında yeterli bilince sahiptir.
- P.Ç. 23 :** Çağın gerektirdiği düşünme becerileri hakkında farkındalığa sahiptir.
- P.Ç. 24 :** Mesleğinin gerektirdiği teknolojik yeterliliğe sahiptir.
- Ö.Ç. 1 :** Dillerin türeyişini, dünya dillerinin ve Türkçenin yapı özelliklerini bilir.
- Ö.Ç. 2 :** Dünya dillerinin sınıflandırılmasını bilir.
- Ö.Ç. 3 :** Türkçenin ses olaylarını bilir ve Türkçedeki ses değişimlerini yazıda gösterebilir.
- Ö.Ç. 4 :** Türkçenin dil yapısını ve genel özelliklerini öğrenerek bunları dili kullanırken davranış haline dönüştürebilir.
- Ö.Ç. 5 :** Ses, ünlü, ünsüz, ses değişimi, ses düşmesi ve türemesini örnekleri ile bilirler. Hece, vurgu, aksan terimlerini bilirler.

